

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

**ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

підготовки бакалавра

**Силабус освітнього компонента «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» підготовки бакалавра**

Розробник: Скорук О. В., доцент кафедри обліку і оподаткування, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОП Облік і оподаткування
Облік і оподаткування

Сафарова А. Т

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри обліку і
оподаткування**

протокол № 9 від 05 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

Садовська І. Б.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	07 Управління та адміністрування 071 Облік і оподаткування Облік і оподаткування Перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 150/5		Рік навчання – 4-ий
		Семестр – 8-ий
		Лекції – 24 год.
		Практичні – 30 год.
		Самостійна робота – 86 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові – [Скорук Олена Володимирівна](#)
Науковий ступінь – кандидат економічних наук
Вчене звання – доцент
Посада – доцент кафедри обліку і оподаткування
Контактна інформація: +38-050-514-00-89, Olena.Skoruk@vnu.edu.ua

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Облік і оподаткування ЗЕД» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета ОК – оволодіння майбутніми фахівцями системою компетентностей у сфері бухгалтерського обліку та оподаткування зовнішньоекономічних фінансово-господарських операцій.

Основними завданнями ОК є: розуміння сутності основних понять і категорій зовнішньоекономічної діяльності; набуття вмінь документального забезпечення та відображення зовнішньоекономічних операцій у системі рахунків бухгалтерського обліку; вивчення методів і технологій обліку найпоширеніших фінансових та господарських операцій, що застосовуються у зовнішньоекономічних відносинах суб'єктів господарювання України з іноземними контрагентами.

3. Soft skills.

У процесі вивчення освітнього компонента «Облік і оподаткування ЗЕД» у здобувачів освіти формуються такі **Soft skills**:

– аналітичне мислення – вміння аналізувати зовнішньоекономічні операції, оцінювати облікові дані й податкові наслідки;

– комунікаційні навички – здатність чітко пояснювати складні податкові та облікові аспекти зовнішньоекономічної діяльності різним аудиторіям (колегам, клієнтам,

керівникам);

– міжкультурна компетентність – розуміння особливостей ведення бізнесу і документації в міжнародному контексті, врахування культурних та правових відмінностей.

– організація та планування – уміння структурувати інформацію, планувати послідовність облікових операцій і податкових розрахунків для міжнародних контрактів;

– робота в команді – здатність ефективно взаємодіяти з колегами, митними брокерами, бухгалтерією та юристами при документальному оформленні зовнішньоекономічних операцій;

– проблемне та критичне мислення – вміння знаходити найбільш доцільні рішення в обліку й оподаткуванні складних зовнішньоекономічних ситуацій;

– етична відповідальність – дотримання норм професійної етики й конфіденційності фінансової та зовнішньоторговельної інформації;

– уміння адаптуватися до змін – гнучкість у роботі з частими змінами митних, податкових та валютних вимог у міжнародній торгівлі;

– презентаційні навички – здатність зрозуміло представляти фінансові та податкові висновки в письмовій та усній формах.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Загальні засади експортно-імпоротної діяльності, облік валютних операцій						
Тема 1. Теоретичні і правові основи зовнішньоекономічної діяльності	13	2	2	9	1	Т, РС / 5
Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	13	2	2	9	1	Т, РС / 5
Тема 3. Облік операцій з іноземною валютою	13	2	4	9	1	Т, ПЗ / 5
Тема 4. Облік та оподаткування імпорتنних операцій	13	2	4	9	1	Т, ПЗ / 5
Тема 5. Облік та оподаткування експортних операцій	17	4	4	9	1	Т, ПЗ / 5
Разом за модулем 1	71	12	16	45	5	25
Змістовий модуль 2.						
Облік зовнішньоекономічних операцій						
Тема 6. Облік бартерних (товарообмінних) зовнішньоекономічних операцій	13	2	2	9	1	Т, ПЗ / 5
Тема 7. Облік і оподаткування операцій з давальницькою сировиною	13	2	4	9	1	Т, ПЗ / 5

1	2	3	4	5	6	7
Тема 8. Облік і оподаткування операцій на підприємствах з іноземними інвестиціями	13	2	2	9	1	Т, ПЗ / 5
Тема 9. Облік кредитних (фінансових) операцій у зовнішньоекономічній діяльності	13	2	2	9	1	Т, ПЗ / 5
Тема 10 Особливості обліку і оподаткування інших зовнішньоекономічних операцій	15	4	4	9	1	Т, ПЗ / 5
Разом за модулем 2	79	12	14	45	5	25
Види підсумкових робіт						х
Підсумкова контрольна робота №1						ПКР / 25
Підсумкова контрольна робота №2						ПКР / 25
Всього годин / Балів	150	24	30	86	10	100

Форма контролю*: Т – тестування, ПЗ – виконання практичних завдань; РС – розгляд ситуаційних завдань; ПКР – підсумкова контрольна робота

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять; опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань); розв'язання практичних завдань; підготовку до усіх видів контролю. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах поточного контролю результатів навчання.

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриті у [Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки від 26.06.2025 р.](#)

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Здобувач освіти повинен відвідувати всі заняття і брати активну участь в навчальній діяльності, а також виконувати завдання самостійної роботи. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання, участь у наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі з використанням системи Moodle, Office 365 за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється [Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.01.2024 р.](#) та [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.](#)

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті визначається [Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському](#)

[національному університеті імені Лесі Українки від 29.08.2024 р.](#)

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Семестровий залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав види навчальної роботи, запропоновані викладачем (оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів).

Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Залік під час ліквідації академічної заборгованості викладач виставляє за результатами виконання завдань в письмовій формі (максимум 100 балів, з них 20 балів за кожне з двох теоретичних питань та 20 балів за розв'язання кожного з трьох практичних завдань).

Перелік теоретичних питань до заліку:

1. Сутність зовнішньоекономічної діяльності.
2. Види й суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
3. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
4. Ліцензування та квотування поставок у ЗЕД. Валютний контроль.
5. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
6. Значення, зміст та структура зовнішньоекономічного договору.
7. Особливості застосування правил ІНКОТЕРМС.
8. Прийоми відображення курсових різниць.
9. Позитивні і негативні курсові різниці.
10. Операції з купівлі-продажу валюти.
11. Особливості перерахунку операції в інвалюті в гривні в разі здійснення авансової оплати в інвалюті за товар.
12. Особливості перерахунку операції в інвалюті в гривні в разі отримання авансової оплати в інвалюті від покупця.
13. Загальні положення про імпортні операції.
14. Імпорт товарно-матеріальних цінностей.
15. Імпорт послуг.
16. Загальні положення про експортні операції.
17. Експорт товарно-матеріальних цінностей.
18. Експорт послуг.
19. Форми зустрічної торгівлі.
20. Загальні положення про зовнішньоекономічний бартер в Україні.

21. Митне оформлення бартерних операцій.
22. Облік бартерних операцій у зовнішньоекономічній діяльності.
23. Оподаткування бартерних операцій.
24. Основні поняття операцій з давальницької сировини.
25. Документальне оформлення операцій із переробки давальницької сировини.
26. Особливості бухгалтерського обліку із переробки давальницької сировини.
27. Оподаткування операцій з давальницькою сировиною. Контроль за проведенням операцій з давальницькою сировиною.
28. Порядок і умови здійснення інвестиційної діяльності.
29. Особливості обліку отримання інвестицій в іноземній валюті.
30. Відображення фінансових інвестицій на підприємствах, створених за кордоном.
31. Види міжнародних кредитних угод.
32. Умови отримання кредиту від нерезидента.
33. Порядок отримання банківського кредиту.
34. Облік міжнародних кредитних операцій.
35. Облік та оподаткування лізингових операцій.
36. Облік службових відряджень за кордон.
37. Звітність підприємства та її види.
38. Митна декларація як основа для складання звітності підприємства.
39. Фінансова, податкова та статистична звітність щодо зовнішньоекономічної діяльності.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література

1. Митний кодекс України від 13 бер. 2012 р. № 4495-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 01.11.2025).
2. Податковий кодекс України від 02 груд. 2012 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 25.12.2025).
3. Витрати : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16, затв. наказом Міністерства фінансів України від 01 груд. 1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 05.12.2025).
4. Вплив змін валютних курсів : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21, затв. наказом Міністерства фінансів України від 10 серп. 2000 р. № 193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення: 08.12.2025).
5. Доходи : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15, затв. наказом Міністерства фінансів України від 20 жовт. 1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 12.12.2025).
6. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1, затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 15.12.2025).
7. Запаси : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9, затв.

наказом Міністерства фінансів України від 29 листоп. 1999 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення: 22.12.2025).

8. Інкотермс 2020 – основні поняття і правила в галузі міжнародної торгівлі. URL: <https://online.novaposhta.education/blog/inkoterms-2020-osnovni-ponyattya-i-pravila-v-galuzi-mizhnarodnoi-torgivli> (дата звернення: 12.12.2025).

9. Подання фінансової звітності : Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 10.12.2025).

10. Про лізинг : Закон України від 16 лют. 1997 р. № 723/97-ВР. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_104800-98#Text (дата звернення: 01.12.2025).

11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 лип. 1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 01.12.2025).

12. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квіт. 1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 02.12.2025).

13. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02 лип. 2015 р. № 580-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> (дата звернення: 29.12.2025).

14. Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності : Закон України від 23 груд. 1998 р. № 351-14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5061-17#Text> (дата звернення: 12.12.2025).

15. Про транзит вантажів : Закон України від 12 листоп. 2003 р. № 1297- IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1172-14#Text> (дата звернення: 24.12.2025).

16. Кравченко О. В., Дмитренко А. В. Облік міжнародних операцій : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2022. 216 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d6891e88-dfff-4f40-91e4-00bd94ed12d2/content> (дата звернення 30.12.2025).

17. Кулинич М. Б., Сафарова А. Т. Бухгалтерський облік : навч. посіб. для студ. усіх форм навч. Луцьк : Вежа-друк. 2017. 362 с.

18. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. ; за заг. ред. С. О. Кузнецова. Харків : В-во Іванченко І. С., 2019. 221 с.

19. Панасюк В., Ткачук І. Організація обліку зовнішньоекономічної діяльності в умовах повномасштабної війни : *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2024. Том 328. № 2. С. 201–206. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-50> (дата звернення: 30.12.2024).

20. Скорук О. В. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 92 с.

21. Танасієва М. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с.

22. Ткачук І. М. Облік зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Луцьк : ЛНТУ, 2017. 308 с.

23. Що потрібно знати про ЗЕД-послуги: умови, податки, звітність. URL : https://biz.ligazakon.net/aktualno/13579_shcho-potrnbno-znati-pro-zed-poslugi-umovi-podatki-zvtnst- (дата звернення: 10.12.2025).